

3. Psychosociální podmínky

1. Děti i dospělí se v prostředí mateřské školy cítí dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

- 3.1.1. ve škole je klidná, příznivá atmosféra
- 3.1.2. děti přicházejí do MŠ rády, těší se na další den
- 3.1.3. učitelka kolem sebe šíří atmosféru pohody, veselí, dobré nálady
- 3.1.4. děti mají příležitost vidět zdvořilé jednání mezi ředitelkou, učitelkami, rodiči i provozními pracovníky
- 3.1.5. děti mají příležitost vidět konkrétní vzájemnou pomoc pedagogických a nepedagogických zaměstnanců
- 3.1.6. děti mají příležitost vidět pomoc rodičů v mateřské škole
- 3.1.7. dospělí mezi sebou respektují pravidla komunikace a naslouchání
- 3.1.8. děti se s důvěrou obracejí na všechny zaměstnance se svým přáním
- 3.1.9. děti říkají bez obav, že něco nechtějí (jíst, dělat)
- 3.1.10. zaměstnanci mají příležitost prožít pocit uspokojení z práce a dobrého výsledku
- 3.1.11. zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných zaměstnanců (5.3.1.)
- 3.1.12. zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci ředitelky (5.3.2.)

2. Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

- 3.2.1. rodiče využívají systému adaptace
- 3.2.2. dítě se adaptuje na docházku do MŠ ve společnosti rodiče tak dlouho, jak potřebuje (4.5.1.)

3. Pedagogové respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem.

- 4.3.1. učitelka ve své práci užívá některý z modelů lidských potřeb (např. Maslowův)
- 4.3.1. učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru (4.7.2.)
- 4.3.1. učitelka děti včas upozorňuje, že činnost bude třeba ukončit (4.7.3.)
- 4.3.1. učitelka respektuje osobní psychomotorické tempo dětí a podřizuje mu organizaci činnosti (4.8.1.)
- 4.3.1. dítě, které je pomalé, má možnost dokončit činnost (kreslení, úklid hraček, oblékání) ve svém vlastním tempu, rychlé dítě se zabývá jinou činností, zatímco ostatní dokončují svou práci
- 4.3.1. učitelka vůči dětem uplatňuje požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené
- 4.3.1. změnu programu učitelka s dětmi probere a vysvětlí důvod změny

4. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovností, podceňování a zesměšňování jsou nepřipustné.

- 3.4.1. děti zažívají pocit přijetí, sounáležitosti, důležitosti pro skupinu
- 3.4.2. učitelka oslovuje každé dítě křestním jménem, má zjištěno, jak mu říkájí doma, kterou formu jména má rádo
- 3.4.3. učitelka přijímá každé dítě nepodmíněně takové, jaké je

5. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

- 3.5.1. děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití
- 3.5.2. děti přijaly dohodnutá pravidla soužití
- 3.5.3. ve třídě jsou pravidla soužití viditelně vyvěšená
- 3.5.4. děti se navzájem upozorňují na porušení dohodnutých pravidel soužití
- 3.5.5. učitelka preferuje dialog s dítětem a dodržování společně dohodnutých pravidel před direktivními příkazy

6. Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřípustná.

- 3.6.1. učitelka projevuje všem dětem emoční vřelost
- 3.6.2. svým chováním poskytuje učitelka empatickou odezvu na problémy dítěte
- 3.6.3. učitelka zařazuje záměrně různé kooperativní hry (má zásobu takových her)
- 3.6.4. učitelka se vyhýbá manipulacím otevřeným i skrytým, zdánlivě pozitivním, jako je manipulace laskavými slovy a pobídkami

7. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).

- 3.7.1. děti se obracejí na učitelky s návrhy aktivit (4.8.2.)
- 3.7.2. děti mají příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých (4.8.3.)
- 3.7.3. spolu s dítětem hledá učitelka řešení tak, aby pocítilo a uvědomilo si následky svého chování
- 3.7.4. učitelka vede děti k tomu, aby nejdříve samy hledaly řešení svých problémů
- 3.7.5. učitelka diferencuje nároky na děti podle mentálního, ne kalendářního věku dítěte

8. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval, stejně jako odsudků.

- 3.8.1. učitelka se snaží porozumět motivům a příčinám chování dítěte
- 3.8.2. místo pochval a trestů poskytuje učitelka dětem věcnou zpětnou vazbu o jejich chování a činnostech
- 3.8.3. učitelka řeší i negativní až destruktivní spontánní projevy dítěte nedirektivně a využívá situaci k posilování jeho sebekontroly a duševní odolnosti
- 3.8.4. učitelka používá prostředky pozitivní motivace (věcnou zpětnou vazbu, posilování, povzbuzování, ocenění)
- 3.8.5. děti se pouští do činností bez obav z chyby
- 3.8.6. děti se pouští s odvahou do nových činností

9. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

- 3.9.1. učitelka se směje s dětmi, dovede si udělat legraci i ze sebe, nebere se příliš vážně
- 3.9.2. učitelka se omlouvá za svá mylná rozhodnutí
- 3.9.3. učitelka dodržuje dané sliby, nemůže-li, iniciativně se zabývá vysvětlením a náhradním řešením (jak ve vztahu k dětem, tak dospělým)
- 3.9.4. učitelka se bez obav přiznává k neznalosti, omylu nebo chybě
- 3.9.5. problémy, se kterými se na ni děti obracejí, chápe učitelka vážně (nikdy je nezlehčuje, ani neobrací v žert)
- 3.9.6. děti se obracejí k dospělým se žádostí o pomoc
- 3.9.7. děti se učitelce spontánně svěřují s událostmi, které jim dělají starosti
- 3.9.8. dospělí se zdvořile obracejí na děti se žádostí o pomoc

10. Pedagog se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

- 3.10.1. dítě hledá vzájemnou dohodu, kompromis - kontakty s ostatními dětmi mají spolupracující charakter
- 3.10.2. učitelka si všímá projevů emocionálních poruch chování dítěte